No. 270

BREDASCHE COURANT.

STAAT-, LETTERKUNDIG- EN WETENSCHAPPELIJK NIEUWS- BLAD.

Dingsdag 12 November

FRANKRIJK.

PARIJS, den 8sten November.

De *Moniteur* houdt heden eindelijk de benoemingen van een twintigtal nieuwe pairs. Onder de nieuwe leden merkt men op de voormalige ministers *Persil* en *Cubières*, op wier benoeming men wil dat de koning gesteld is geweest; voorts de heeren *Berenger* en *Vienne*, kandidaten van de ministers die tot het linker centrum behooren, en eindelijk, behalve den generaal *Cubières*, vier hoofdofficieren, de generaals *Borelli*, *Cavaignac*, *Merlin* en *Teste*, die hunne benoeming aan den maarschalk *Soult* hebben te danken. Voorts wordt er nog veel gesproken over de verdeeldheid die omtrent de gedane keuzen heeft bestaan; zoo zou men bijv. met moeite bewilligd hebben in de benoeming van den heer *Daunou*, en slechts onder de voorwaarden dat ook de heer *Viennet* benoemd wierd; zijnde beiden gedeputeerden en leden van het instituut, doch van verschillende staatkundige gevoelens. Onder de nieuwe gekozen pairs telt men overigens acht oud-gedeputeerden.

— Het gerucht liep gisteren in de hoofdstad, dat er ongunstige tijdingen omtrent den togt in Afrika, welke de hertog *van Orleans* bijwoont, ontvangen waren; doch zulks heeft zich tot nog toe niet bevestigd. Een der dagbladen, *le Courrier Français*, hangt heden een zeer ongunstig tafereel op omtrent den staat van de troepen in Afrika, van welke, volgens dat blad, in de laatste vijftien maanden, het vijfde gedeelte in de hospitalen of op het open veld zou omgekomen zijn, terwijl het grootste gedeelte der overig gebleven nog aan ziekten zou lijden.

— De heer *Bory de St.-Vincent* is heden nacht met eene zending van den oorlogsminister naar Algiers vertrokken.

— In de gewone correspondentie dezer hoofdstad leest men heden: „Met reden bevreemdt men zich sedert eenige dagen over de daling der spaansche fondsen op de markten van Londen en Parijs. Men heeft het gerucht verspreid, dat meer dan de helft der inlandsche obligatien valsch is, en dat deze zijn uitgegeven tijdens het ministerie van den heer *Mendizabal*.

— Het half officieel blad *le Messager* behelsde gisteren avond het volgende:

„Het *Mémorial Bordelais* en naar hetzelve eenige parijsche bladen, spreken van aangeknoopte onderhandelingen tusschen het spaansch gouvernement en verscheidene vreemde gouvernementen, om van deze, op zekere voorwaarden de erkenning der koningin van Spanje te verwerven. Deze tijding heeft niet den minsten grond, en de grondslagen waarop men deze vooronderstelde onderhandelingen doet berusten, zijn van alle wezenlijkheid ontbloot."

— Het gouvernement heeft gisteren de volgende telegraphische depêche doen bekend maken, met het berigt tevens, dat dezelve, door de ongunstige weersgesteldheid, eerst in den namiddag van gisteren ontvangen was:

„Perpignan, 5 November.
„Narbonne, 6 id.

„*Porredon*, *Deicher*, en de graaf van Espagna, alsmede de leden der junta, *Ortega*, *Ferrer* en *Sampons*, door de meerderheid der junta weggezonden geworden. Men gelooft dat zij door het departement de l'Arriège in Frankrijk zijn gekomen. *Segarra* heeft het bevel op zich genomen en de burgerlijke gevangenen van Bergara in vrijheid gesteld."

Deze depeche bevestigt dus hetgeen reeds gisteren uit het dagblad van Toulouse en in de bijzondere brieven van de grenzen werd medegedeeld.

— De tijdingen uit Madrid tot den 31sten vermelden, dat het adres van antwoord der cortes gestemd zijnde met de eenstemmigheid die eene vijandelijke gezindheid tegen de ministers aan den dag legde, deze in de zitting van den 31sten de beide kamers geprorogeerd hadden, in welken maatregel men het teeken zag voor eene aanstaande ontbinding der gedeputeerde kamer. Deze zou echter niet nalaten om alles te doen wat in haar vermogen was om de ministers niet in het voordeel te laten van hun standpunt. Reeds was een besluit door hen genomen, dat voortaan geene belasting zonder voorafgaande goedkeuring van de cortes kon geheven worden; men wilde dat zij de nationale garde willen opruijen om hare stem tegen de ministers te verheffen, terwijl zij-zelven voornemens zouden zijn om een adres aan de koningin op te maken, waarin op eene verandering van het kabinet aangehouden wordt. Bij deze kiemen van verwarring en eenige dreigende teekenen van oproer, was de beurs te Madrid zeer gedrukt geweest.

De Madridsche courant van den 31sten houdt het besluit waarbij de generaal *Alaix*, op zijne aanvraag, uit hoofde van den staat zijner gezondheid, zijne demissie ontvangt, en de generaal *Narvaez*, kapitein-generaal van Madrid, met de oorlogs-portefeuille wordt belast.

— De generaal *Maroto* is, vergezeld van eenige officieren, den 24sten te Vittoria aangekomen; men heeft hem aldaar eene serenade gegeven.

— Ter beurze waren heden genoteerd: 5 pCt. 110,05; Nap. r. 103; Sp. Ardoin 29; Passieve 7 drie achtste; Rom. L. 102.

Van den 9den.

De *Moniteur* behelst heden een betoog, dat strekken moet om den ongunstigen indruk weg te nemen welke gisteren door het artikel van den *Courrier* over den staat van het leger in Afrika werd verspreid. Het officieel blad erkent dat het getal zieken in het leger van Afrika in den laatsten tijd buitengewoon is geweest, en dat zij ten gevolge van hun overgroot getal, aan ontberingen hadden geleden. De opgave van het een vijfde gedeelte dat sedert de jongste vijftien maanden van het geheele leger was omgekomen, was echter overdreven; terwijl overigens de administratie van oorlog alles in het werk gesteld had om zooveel mogelijk in de behoeften te voorzien; het aantal voorhanden bedden was nog altijd grooter geweest dan het getal zieken; de levens- en geneesmiddelen waren in dezelfde verhouding geweest; er was een talrijk geneeskundig personeel voorhanden, enz; en diensvolgens was het verwijt van laauwheid en onbekwaamheid bij de administratie, onbillijk. Het officieel blad spreekt intusschen verder van eene verbetering die in de voeding, vooral van het brood zou worden aangebragt.

Heden was het gerucht verspreid, dat de expeditie welke door den maarschalk *Valée* en den hertog *van Orleans* wordt geleid, niet in de provincien van de omstreken van Bugia vond gewikkeld, en den hertog *van Orleans* aan diarrheën leed. — Gisteren werden op het ministerie van buitenlandsche zaken depeches uit Afrika ontvangen, omtrent welke nog niets uitgelekt is; op het ministerie wilde men echter dat zij niet ongunstig luidden.

Het artikel in den *Courrier français* over het leger in Afrika wordt door sommigen aan den heer *Blanqui aîné* toegeschreven, die eerst onlangs uit Afrika teruggekomen is.

— Het *Journal des Débats* behelst heden een lang artikel over de nieuw gekozene pairs. Het schijnt aan den eenen kant het ministerie wegens dezen maatregel te willen toejuigen, doch aan den anderen kant, luidt hetzelve aldus: „De lijst der nieuwe pairs bevat geen bijzonder schitterende notabiliteiten, geen naam die het land in den geest van rust die er heerscht, bezorgdheid kan inboezemen. Maar de groote mannen zijn ook schaars voor iedereen, zelfs voor de partij die zich nog voor eenige maanden de partij der parlementaire superioriteiten noemde."

Sedert de vorige benoeming van pairs, den 3den October 1837, zijn er 29 overleden, en tusschentijds 11 nieuwe pairs benoemd.

— Dagelijks trekken thans door Bayonne karlistische soldaten, die onder de gestelde voorwaarden naar hunne haardsteden terugkeeren.

— In de berigten uit Madrid tot den 1sten November wordt het decreet medegedeeld, waarbij de cortes tot den 20sten November geprorogeerd worden. Hetzelve is door den president van den raad gecon,

trasigneerd. Als reden wordt opgegeven het oogmerk om het kabinet geheel te reorganiseren naar de behoeften der tegenwoordige dringende omstandigheden, zoowel voor deszelfs bestendige medewerking aan de discussiën der beide kamers, als om het werk der bevrediging te bespoedigen. Het voormeld decreet is door den minister van binnenlandsche zaken aan de politieke chefs gezonden, van eene circulaire vergezeld, om hen aan te manen dat aan het decreet geen verkeerden uitleg wierd gegeven. Voorts behelst de Madridsche courant een discours van den nieuwen oorlogs-minister *Narvaez*, waaruit blijkt dat al de ministers hunne demissie aangeboden hadden, doch die van den generaal *Alaix* nog alleen aangenomen was. — De rust was te Madrid tot den 1sten niet gestoord.

— Te Bayonne was nog den 6den het gerucht loopende, van eene neerlaag die een deel der constitutionele troepen in het gebergte van Arragon had geleden.

— De speculanten waren ter beurze zeer verontrust over de over Engeland ontvangen tijdingen, dat de bank der Vereenigde Staten hare betalingen op den 9den October geschorst had. De notering was heden (9 *November*) 116,90; 3 pCt. 81,70; Nap. v. 103; Sp. Ardoin 28; Passive 7; Rom. L. 101 ½.

BELGIE.

BRUSSEL, den 10den November.

De huiszoekingen aan het bureau van den *Messager de Gand* en bij eenige personen die men houdt voor in betrekking tot dat blad te staan, zijn gevolgd geworden door dergelijke maatregelen, en wel bijzonder bij mevrouw *van Gobbelschroy*, de zeventigjarige moeder van den gewezen minister van dien naam, waar de regter van instructie, met zijne commissarissen, alle meubelen hebben geopend en alle papieren doorzocht, zonder iets te vinden, en dus na het opmaken van hun proces-verbaal, onverrigter zake vertrokken zijn. Te gelijker tijd werd een dergelijk onderzoek bewerkstelligd op het een uur van Gent gelegen buitengoed van den heer *van Gobbelschroy* zelven, dat echter even vruchteloos was. Te Antwerpen zijn huiszoekingen gedaan in de woning en op het buitengoed van den heer *L. Deliagre*, administrateur der handelbank te Antwerpen, doch ook dit onderzoek schijnt niets te hebben opgeleverd. Deze maatregelen schijnen alle in betrekking te staan tot het meergenoemde artikel van den *Messager de Gand*, over het door de orangisten te houden gedrag; zij hebben veel opzien gebaard, vooral daar men zelfs de woning en den eigendom eener aanzienlijke, hoogbejaarde vrouw niet ontzien heeft; en beklaagt men zich, dat van regeringswege nog geen verklaringen wegens dezen stap zijn gegeven.

— Te Gent is een mandaat tot in bewaringneming van den advokaat *Metdepenningen*, die tevens lid is van den regeringraad, uitgevaardigd.

— De heer *J. Cockerill* is eergisteren werkelijk van Luik naar Petersburg vertrokken. Zijne reis zal omtrent vier maanden duren.

— De *Moniteur* vermeldt de komst te Brussel van den heer *Konneritz*, gezant van Saxen te *Parijs*, die met eene bijzondere zending, voor de aanknooping der diplomatieke betrekkingen, herwaarts is gekomen en door den koning te Wisbaden reeds in gehoor ontvangen was.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 11den November.

Woensdag aanstaande zal alhier in de Fransche Kerk 's morgens ten elf ure, de prijsuitdeeling aan de Israëlitische schooljeugd plaats hebben. De heeren leden der muzijkvereeniging, de *Harmonie*, hebben wel op zich willen nemen, om deze plegtigheid met hun kunstvermogen meerderen luister bij te zetten.

— De commissie uit de Tweede Kamer der Staten-Generaal, welke in de zitting van Vrijdag belast geworden is, de lijst van drie kandidaten voor de opengevallene betrekking van lid der algemeene Rekenkamer aan Z. M. aan te bieden, is Zaturdag bij den Koning toegelaten, om zich van de haar opgedragene taak te kwijten.

— Naar men verneemt zijn er bij het onderzoek der aanhangige financiele wetten, veelvuldige en gewigtige aanmerkingen in de afdeelingen der Kamer tegen dezelve gemaakt, en zijn er door vele leden onderscheidene vragen deswege gedaan. Men moet bij deze gelegenheid ook in [illegible] cijferingen getreden zijn.

— Aanstaanden dingsdag, ten 2 ure, zal de Tweede Kamer eene openbare zitting houden. Men verzekert, dat de werkzaamheden der kamers voorloopig zullen worden geschorst tot op het einde dezer maand, waardoor de regering in de gelegenheid zal zijn in dien tusschentijd te antwoorden op de bedenkingen, welke in de sectiën tegen onderscheiden aanhangige wets-ontwerpen gemaakt zijn.

— Eergisteren middag is bij Z. Exc. den minister van Koloniën baron *van den Bosch*, te 's Hage weder een luisterrijk diner gehouden, waarop het corps diplomatique en een aantal leden der Staten-Generaal genoodigd waren.

— Laatstleden woensdag, den 6den dezer, heeft de heer Mr. *de Rhoer Ottens*, die bij koninklijk besluit van 3 October jl. benoemd is tot raadsheer in het Prov. Geregtshof te Groningen, in handen van den Hoogen Raad, den bij de wet op de R. O. voorgeschreven eed, als zoodanig afgelegd.

— Uit 's Gravenhage meldt men ons van gisteren:

»Gisteren avond heeft in den kon. franschen schouwburg, de tweede voorstelling plaats gehad, van de beroemde groote opera *Norma*, muzijk van *Bellini*, woorden gevolgd naar het Italiaansch en voor het fransch tooneel bewerkt door den heer *Etienne Monnier*, regisseur aan dezen schouwburg. HH. KK. HH. de prinsessen *van Oranje*, *Frederik* der Nederlanden en *Albert* van Pruissen, benevens HH. KK. HH. den erfprins en de erfprinses *van Oranje*, hebben deze voorstelling met derzelver tegenwoordigheid vereerd. Niettegenstaande het abonnement niet gangbaar was en vrijbilletten niet toegelaten werden, was de schouwburg sterk bezet. Een ieder verliet, even als bij de eerste voorstelling, op laatstleden donderdag avond opgevoerd, den schouwburg, voldaan over de heerlijke muzijk, die hij gehoord had, en over de wezenlijk meesterlijke uitvoering van het stuk.

— Zaturdag heeft Z. K. H. de regerende Groothertog *van Saksen-Weimar*, benevens HH. DD. HH. de Hertog en Hertogin *Bernhard van Saksen-Weimar*, de koninklijke bibliotheek en het koninklijk kabinet van penningen en gegraveerde steenen met een bezoek vereerd.

— Z. M. de Koning van Pruissen heeft den Nederlandschen luitenant-generaal *van Goedecke*, met de ridderorde van den Rooden Adelaar begiftigd.

— Men leest in den *Avondbode*: »Wij vernemen van goederhand, dat het departement van binnenlandsche zaken eerstdaags in opzettelijke overweging zal nemen de vraag, in hoeverre de voortzetting van den Haarlemmer spoorweg tot Rotterdam noodzakelijk en doelmatig moet worden geacht, en dien ten gevolge, in overeenstemming met de departementen van buitenlandsche zaken en van financiën, een rapport aan Z. M. zal aandienen. Men mag dus met grond vertrouwen, dat binnen kort omtrent dit belangrijk, en reeds sinds langen tijd aanhangig onderwerp eene finale beslissing zal worden genomen.«

— Naar men wil zal nog in den loop van de tegenwoordige zitting der Staten-Generaal een ontwerp van wet worden aangeboden, strekkende tot verbetering van de thans nog hier te lande bestaande bepalingen, ten aanzien van de krankzinnigen-huizen.

— Men verneemt, dat tot ontvanger te Druten is benoemd, de heer *L. P. Lesage ten Broeck*.

— Uit Maastricht wordt gemeld, dat men van goederhand heeft vernomen, dat de Nederlandsche en Belgische commissiën, belast met het onderzoek der quaestie ten aanzien van de vaart op het Willemskanaal, het in der minne zijn eens geworden, en dat het vrije vervoer van koopwaren zal kunnen plaats hebben van 's Hertogenbosch naar Maastricht en *vice versa*, op de beide territoiren. Eene eenvoudige formaliteit zal het transitoregt vervangen.

— Van Harderwijk zou gisteren weder vertrokken een detachement van 31 manschappen, om met het schip *Batavia* naar Java te worden overgevoerd. Het bevel is opgedragen aan den van verlof terugkeerenden kapitein *Frissart*, vergezeld van de tweede luitenants *van Till* en *Engelenberg* en den officier van gezondheid 3de kl. *Faut*.

— In de Groninger courant leest men:

»Een berigt uit Berlijn, afkomstig van iemand, die omtrent kerkelijke aangelegenheden en het kerkelijk leven doorgaans vrij wel onderrigt is, deelt onder meer andere kerkelijke zaken, de [illegible] rijke bijzonderheid mede, dat men in Pruissen niet alleen denkt, maar ook dadelijk werkzaam is aan de oprigting eener geheel onafhankelijke Duitsch-Katholijke kerk, waaraan men reeds lang behoefte heeft gevoeld.«

— In het weekblad van het Regt, leest men het volgende:

» Wij vernemen van goederhand dat ons berigt, in het vorige N°. overgenomen uit de Pruissische staats-courant, geheel waarheid behelst. Bij den Hoogen Raad is op de rolle ingeschreven de zaak der erven van *Theobald Mauger von Welborn*, [illegible] en gouverneur van Breda, in 1691 te 's Gravenhage overleden (zie Europ. Merkurius van 1691 p. 165, *Bosscha*, Neerlandsch Heldendaden te land 2de deel pag. 254 in bijlage 5 en 12) tegen den Nederlandschen Fiscus betreffende de nalatenschap van dien krijgsman. Wij zullen van dit hoogst gewigtig proces bij vervolg, naauwkeurig verslag leveren. De heeren Mrs. *G. Schooneveld* en *W. Wintgens* [illegible] zullen als advocaten de belangen der erfgenamen verdedigen. Het zal er, naar het zich laat aanzien, wel voornamelijk op aankomen, in hoeverre de verjaring de beweerde regten dezer erven in den weg zal staan, maar wij willen met onze beschouwingen dezer zaak niet vooruitloopen, die tot bewerking van allerlei aard zoo ruimschoots aanleiding geven zal.”

Blijkens de thans ontvangene Londensche bladen tot den 9den November, heeft de harde les, die de oproerige Chartisten den 4den bij hunnen aanval op Newport hebben ontvangen, hen van verdere ondernemingen afgeschrikt.

— Men heeft in Engeland berigten uit New-York tot den 19den October ontvangen, die de treurige tijding inhouden, dat de Bank

der Vereenigde Staten te Philadelphia den 10den hare betalingen heeft geschorst. Dit voorbeeld is maar al te spoedig door de overige banken in de westelijke en zuidelijke der Vereenigde Staten gevolgd. De banken van New-York en Boston gingen, bij het afzenden der berigten, nog voort om in gereed geld te betalen, en ook die van Nieuw-Orleans trachtten haar crediet staande te houden. De aandeelen in de bank der Vereenigde Staten zijn dadelijk van 100 op 61 gevallen. Te New-York, Philadelphia, Mobile en Nieuw-Orleans hebben zware branden plaats gehad, waardoor eene ontzettende schade is te weeg gebragt.

BELGISCHE OF NEDERLANDSCHE AMBTENAREN IN BELGIE GEBOREN.

Over het regt verstand van het K. besluit van den 24. Augustus 1839, Staatsblad, n°. 39, houdende bepalingen ten aanzien van hen die, sedert de gebeurtenissen van 1830, een verkregen regt hebben op de *hoedanigheid van nederlander*, en waarop het traktaat van den 19. April 1839, met Belgie gesloten, van invloed zoude kunnen zijn.

Er is, in het traktaat van den 19. April 1839, geen woord te vinden, dat, in het bijzonder, van toepassing zoude zijn:

1°. Op hen die, in Belgie geboren zijnde, thans eenige burgerlijke of militaire nederlandsche dienstbetrekking bekleeden, noch

2°. Op hen, die, in Belgie geboren zijnde, op het sluiten van gemeld traktaat, wel met geene dier betrekkingen bekleed, maar binnen dit Rijk woonachtig of gevestigd waren.

Art. 17 van dat traktaat is alleen van toepassing:

3°. Op hen, die *nader mogten verlangen*, hun domicilie uit Belgie naar Nederland of, wederkeerig, uit Nederland naar Belgie, over te brengen; — in art. 21 alleen:

4°. Op hen, te wier behoeve (naar het schijnt, in die landen welke, volgens art. 20, van Souverein gezag veranderen), pensioenen, wachtgelden, non-activiteits- en reform-traktementen zijn toegekend, en welke voortaan zullen worden uitbetaald aan de regthebbenden geboren op het *tegenwoordige* belgisch grondgebied, door de belgische schatkist, en aan de regthebbenden geboren op het *tegenwoordige* nederlandsch grondgebied, door de nederlandsche schatkist, overeenkomstig de verordeningen, die vóór 1°. Nov. 1830 in werking waren.

Wij kunnen [illegible] de drie laatste categorien ter zijde laten. Diegenen toch (*sub* 4°.) aan wie pensioenen of wachtgelden enz. zijn toegekend, moet het vrij onverschillig zijn door welke schatkist de uitbetaling geschiede, mits zij het hun toekomende slechts geregeld kunnen innen. Wij kunnen ons ook niet voorstellen, dat het getal personen (*sub* 3°.) die, over en weêr, naar Nederland of naar Belgie hun domicilie zullen overbrengen, aanmerkelijk genoeg zal zijn, om daaraan eenig bijzonder belang te hechten. En wij gelooven, dat de weinigen (*sub* 2) die, op het sluiten van het traktaat van den 19 April 1839, [illegible] hadden bewerkstelligd, meer prijs stellen op hunne [illegible] of genoodzaakt hebben, dan op de hoedanigheid van Nederlander, welke hun dientengevolge [illegible].

De militaire betrekkingen der eerste categorie, *sub* 1°. bedoeld, kunnen door ons, aan het krijgswezen vreemd, niet wel beoordeeld worden. Echter zouden wij ons niet durven verzekerd houden, dat het thans nog in dienst zijn bij ons, van geboren belgische hoofd- en verdere officieren, gemeenschappelijk met de nederlandsche als vóór de gebeurtenissen van 1830, geene ongelegenheid hoegenaamd zoude kunnen opleveren; of, dat het niet verkieslijker zoude zijn om, bij alle nederlandsche militaire korpsen, thans alleen geboren nederlandsche officieren (met enkele uitzonderingen op den regel) te plaatsen en in dienst te houden. Men begrijpe ons nogtans wel. Onze meening dienaangaande is niet personeel, nooit heeft geenerlei strekking om iets af te doen van de verdiensten, de aanspraak en het verkregen [illegible] in Belgie geboren krijgslieden, op zichzelven, [illegible] wij eerbiedigen dit een en ander, en hebben uitsluitend [illegible] in opzigt tot alle andere, in zoo ver thans met hun gelijk staande, *buiten* Nederland geboren officieren, op het oog; en, wat dit betreft, zoude het ons voorkomen, dat, zonder iemand in het minst te kort te doen, volstrekt gelijksoortige bestanddeelen, ter zamenstelling van een voortreffelijk geheel, uit den aard, allezins de voorkeur verdienen.

Wij zullen ons derhalve alleen tot de *burgerlijke* dienstbetrekkingen, onder de opgemelde eerste categorie mede voorkomende, bepalen, en doen opmerken op welke gronden de bepalingen van het, in ons nommer van den 1sten en 2den September ll., medegedeelde K. besluit van den 24. Augustus 1839, naar ons inzien, billijkerwijze rusten.

Uit dit besluit volgt duidelijk, dat de geboren belgische burgerlijke ambtenaren, die, tijdens de gebeurtenissen van 1830, in de Noordelijke Provincien des Rijks geplaatst waren en vervolgens niet, zooals de meesten, naar Belgie teruggekeerd, maar in deze Provincien geplaatst gebleven zijn, bij voortduring, hunne hoedanigheid van Nederlander kunnen behouden, zoowel als den post dien zij bekleeden. Er kan misschien hierin eenige hardigheid gelegen zijn voor die ambtenaren uit de gewezen Noordelijke Provincien welke, tijdens dezelfde gebeurtenissen van 1830, in Belgie geplaatst, hunnen post hebben moeten verlaten, zonder terstond, later, of tot heden nog niet te zijn herplaatst of kunnen herplaatst worden. Dit kan eenigzins grievend zijn, doch moet ook worden toegeschreven aan de wisselvalligheden, die men vaak ook in de dienst ondervindt, en waarboven de brave ambtenaar, zijn' eed en pligt getrouw, zich weet te verheffen. De bepaling buitendien houden wij voor billijk. Op het gedachte tijdstip, behoorden de bedoelde belgische zoowel als de nederlandsche ambtenaren, even zeer tot het toenmalige koningrijk der Nederlanden, en regtens dezerzijds, zijn, de eerste zoowel als de laatste, daartoe blijven behooren tot op het sluiten van het traktaat van scheiding van den 19. April 1839; de eerste hadden ook, even min als de laatste, iets gemeen met de gebeurtenissen van 1830, zoo min als met de gevolgen daaruit voortgesproten; en wij zouden het dus onedelmoedig, onregtvaardig achten, zoo men aan de eerstgemelden, ook thans, niet even als tijdens en sedert die gebeurtenissen, de hoedanigheid van Nederlander (doch altijd in Belgie en uit belgische ouders geboren) liet behouden, tevens met het regt en de vrijheid, om voortdurend in hunne dienstbetrekking te kunnen blijven, te meer daar zulks van zelve afhankelijk blijft van hunnen wil of bijzondere opinie, en zij ook nu nog, even als in 1830, op eene eerlijke wijze, zouden kunnen vertrekken, indien zij dit mogten verkiezen, gelijk alle andere ingezetenen, ingevolge art. 17 van het traktaat, *sub* 3°. hiervoren vermeld.

Ook sommige geboren belgische ambtenaren niet in de gewezen Noordelijke Provincien des Rijks maar in Belgie geplaatst, hebben, tijdens de gebeurtenissen van 1830, zoowel als de destijds aldaar geplaatste nederlandsche ambtenaren, hunnen post verlaten en naar herwaarts de wijk genomen. Deze behooren mede evenzeer tot het toenmalige Koningrijk der Nederlanden, en, voor zoo ver zij niet later naar Belgie zijn teruggekeerd, zijn zij, zoowel als de laatstgemelden, dus insgelijks tot dat Koningrijk blijven behooren, tot op het sluiten van het traktaat van den 19. April 1839. De billijkheid vorderde, dat zij, tot op dien tijd, op denzelfden voet als de uit Belgie gekomen Nederlandsche ambtenaren, behandeld werden; zij behielden alzoo hunne hoedanigheid van Nederlander, en het zoude ons onbillijk toeschijnen, zoo men thans ook hun de vrijheid niet gaf, om, bij voortduring, die hoedanigheid te behouden, of daarvan behoorlijk af te zien. De ambtenaren ten deze bedoeld, zijn wijders, tijdens de gebeurtenissen van 1830, meestal op wachtgeld gesteld en sedert dien gebleven, en het komt ons voor, dat zij, in het eerste geval, mede regt hebben op het voortdurend behoud en genot van zoodanig bedrag uit de Nederlandsche schatkist, als hun, onder dien titel, of hoedanig anders ook, wettig is toegekend geworden.

Mogten er zelfs onder deze belgische ambtenaren zijn, die, tijdens dezelfde gebeurtenissen, of naderhand vóór het sluiten van het traktaat van scheiding met Belgie, tot eene nederlandsche dienstbetrekking waren benoemd, dan ook zouden wij van meening zijn, dat zij thans, even als de vorenaangehaalden, die, vóór de gebeurtenissen van 1830, reeds in de gewezen Noordelijke Provincien zijn geplaatst geweest, regt hadden om, naar verkiezing, voortdurend zoowel hunne posten als de hoedanigheid van Nederlander te behouden. Tot hun lof moet echter worden aangemerkt, dat zij, over het geheel, de moeijelijkheid schijnen ingezien te hebben der omstandigheden, waarin zij en de Regering tevens ten hunnen opzigte, door de gebeurtenissen, waren geplaatst, zoodat zij kieschheid genoeg aan den dag gelegd hebben, van om geene nieuwe dienstbetrekkingen te verzoeken, noch daarop aan te dringen, maar zich met hunne wachtgelden hebben vergenoegd, iets dat nog des te meer in hun voordeel moet gelden, hoewel dit niets kan afdoen ten aanzien van het algemeen beginsel.

Dit beginsel is gegrond op eene volmaakte gelijkstelling der geboren belgische ambtenaren met de nederlandsche, die, wederzijds, vóór de gebeurtenissen van 1830, *of* in de gewezen Noordelijke provincien geplaatst waren, *of* in de belgische provincien geplaatst, ten gevolge dier gebeurtenissen, hunne posten hebben verlaten en naar eerstgemelde provincien geweken zijn, en welke ambtenaren ontegenzeggelijk alle evenzeer tot het toenmalige één en hetzelfde koningrijk der Nederlanden behoorden en daartoe, tot op het sluiten van het traktaat van scheiding, zijn blijven behooren.

Er werd dus wel vereischt, dat thans, na die scheiding, nadere voorzieningen omtrent de bedoelde belgische ambtenaren werden genomen; en wij brengen gaarne onze hulde aan het besluit Zijner Majesteit van den 24sten Augustus ll., Staatsblad N°. 39, waarbij hun de gelegenheid wordt aangeboden, om bij voortduring, de hoedanigheid van Nederlander en hunne nederlandsche dienstbetrekkingen te kunnen behouden.

Maar, zoude het soms niet mogelijk kunnen zijn dat, zoo er, ten gevolge der gebeurtenissen van 1830, uit Belgie gekomene geboren Belgische ambtenaren, vóór het traktaat van scheiding, tot nederlandsche dienstbetrekkingen zijn benoemd, zulks geschied ware onwillens ten nadeele van nederlandsche ambtenaren, vooral van die, welke mede uit Belgie zijn gekomen en daarop meer of gelijke aanspraak konden maken? Wij achten ons niet geroepen om dit te onderzoeken, en onderstellen alleen eenigzins de mogelijkheid daarvan, met de beste meening van Regerings wege. Doch wij moeten doen opmerken dat wij, in dit vooronderstelde geval, niet zouden kunnen aannemen, dat er gelijkstelling hadde plaats gehad. Er zoude dan eender eene voorkeur gegeven zijn, die niet verdiend en niet te verdedigen is. De belgische ambtenaren in nederlandsche dienst gebleven, behoorden, tot op het traktaat van scheiding, als gezegd is, met de nederlandsche ambtenaren, op eenen gelijken voet behandeld te worden. Diensvolgens konden zij niet wel anders worden benoemd, dan wanneer geene nederlandsche ambtenaren zich voor dezelfde betrekking opdeden. Want: ingeval van mededinging dezerzijds, moest er noodwendig eene keuze gedaan worden, en kwam het er dus dan op aan, om de meeste titels te hebben. Maar de titel van *geboren* Nederlander, in opzigt tot de getrouw geblevene nederlandsche gewesten, maakte hier, ten gevolge der gebeurtenissen en hoewel de belgische ambtenaren daaraan vreemd waren, altijd een geldbare titel te meer uit, die niet kon weggeredeneerd worden, zoo al geen natuurlijke voorliefde ten deze veroorloofd mogt zijn. De schaal toch kon men, zelfs met de meest goede genegenheid, in zoo ver niet wel aan de andere zijde laten overslaan. Dit ware, naar onze wijze van beschouwing, de edelmoedigheid, de broedermin, te ver getrokken; en de gedachte ambtenaren zelve schijnen daarvan overtuigd te zijn, door, gelijk wij boven aanhaalden, in 't algemeen, naar geene openvallende posten te hebben gestaan.

Wij, voor ons, zouden er evenwel vrede mede kunnen hebben, zoo al desniettegenstaande, of om de eene of andere bijzondere beden, enkele geboren belgische ambtenaren, sedert de gebeurtenissen van 1830, en *voor het traktaat* van scheiding, tot *nederlandsche* dienstbetrekkingen benoemd waren, en, op grond van dien en het Koninklijk besluit van den 24sten Augustus 1839, bij hunne hoedanigheid van Nederlander, ook die betrekkingen goedgunstig behielden. Edoch dat traktaat heeft in dit als in alle andere opzigten, eene bepaalde grenslijn tusschen Nederland en Belgie daargesteld. *Na* het sluiten van hetzelve, zouden wij denken, zijn geene belgische ambtenaren, tot het bekleeden van eenigerlei nederlandsche dienstbetrekking meer in aanmerking kunnen komen; en kunnen aldus de gunstige bepalingen van gemeld K. besluit, wat de ambtenaren betreft, alléén van toepassing zijn op degenen, die, *vóór het sluiten* van het bewust traktaat, zich in nederlandsche hetzij werkzame of niet werkzame dienst bevonden. Deze alléén zijn bij gevolg, in hunne ambtsbetrekkingen tot den nederlandschen staat, bevestigd, welke zij vóór de finale scheiding, bekleedden. Het is waar, dat echter, op dat tijdstip, niet benoemde geboren belgische personen, ingevolge meergemeld besluit, de *hoedanigheid van Nederlander* kunnen behouden of bekomen; maar wij zien daarom nog niet, dat deze vervolgens, ingevolge art. 9 der Grondwet, even als geboren Nederlanders, tot *alle bedieningen* zouden benoembaar zijn. Veeleer komen zij ons voor, alsdan volstrekt niet meer met de laatste, maar, in verhouding tot deze, en nu met alle andere *vreemden* gelijk te staan, zoodat het bedoelde K. besluit in zoo ver geenszins, bij uitzondering, ten hunnen behoeve zoude kunnen worden ingeroepen.

En zie hier derhalve het voorname punt aangewezen. Wij hebben het niet overbodig en van genoegzaam belang geacht, daarop de aandacht onzer lezers te vestigen. Wij herhalen: zoo lang het *voormalige* Koningrijk der Nederlanden, ook sedert de gebeurtenissen van 1830, regtens dezerzijds bestaan heeft, waren, naar ons gevoelen, de *geboren* belgische *ambtenaren* in Nederland, zoowel als de noord-nederlandsche aldaar, gezamenlijk leden en *geboren* ingezetenen van dat Rijk. De vraag is: of de eerste, na het traktaat van scheiding met Belgie van den 19den April 1839, *geboren* ingezetenen *ook* van het *tegenwoordige* Koningrijk der Nederlanden gebleven of geworden zijn, en of zij, of andere geboren belgische personen, aldus ook *na* dat traktaat, ten nadeele van geboren Nederlanders, tot nieuwe nederlandsche dienstbetrekkingen kunnen worden benoemd? Wij gelooven het niet, vooral niet in 't algemeen beschouwd. Het K. besluit van den 24sten Augustus ll., zegt dit en heeft ook die strekking niet. Even min zouden wij gelooven, dat, in 't algemeen een persoon van buiten 's lands, of, gelijk ook thans, in Belgie geboren, en hoewel de hoedanigheid van Nederlander bezittende, benoembaar zoude zijn tot *lid der Staten Generaal, hoofd* of *lid van een Departement van algemeen Bestuur, lid van den Raad van State, Commissaris des Konings* of *Gouverneur eener Provincie*, of tot *lid van den Hoogen Raad*, dan men hiertoe, ingevolge art. 8 en 10 der Grondwet, moet zijn geboren *binnen* het Rijk of deszelfs buitenlandsche bezittingen, niet alléén, maar zelfs uit ouders aldaar gevestigd, of wel *binnen het jaar na de invoering* der Grondwet, van den Koning het volle regt van inboorlingschap moet hebben verkregen.

Wij hopen niet vruchteloos over dit onderwerp eenigzins uitgeweid te zullen hebben. Wij hebben het tegenwoordige oogenblik daartoe des te meer geschikt gevonden, dewijl wij thans, met zekerheid, weten, dat eerlang de noodige herziening onzer Grondwet, op eene gepaste en doeltreffende wijze, plaats hebben zal; en wij hebben dus alle redenen, te verwachten, dat ook dienaangaande, even als omtrent meer andere punten, de vereischte wijzigingen of verbeteringen (immers bovenal duidelijke en stellige bepalingen), zoo wel naar billijkheid en regtvaardigheid als met kennis van zaken, zullen ontworpen en behoorlijk vastgesteld worden.

Ter EFFECTEN-SOCIETEIT te *Amsterdam* werden gisteren (10 *November*) verhandeld: Ned. 2½ pCt. 51 een zest.; Kansbill. 23⅝; Handelm. 162; Ardoins 5 pCt. 26 5/16, zeven zest. onbep. dito 24¼, Coupons dito 20 drie achtste, zeven zest.

SCHOUWBURG TE BREDA.

Met Permissie van de Edel Achtbare Heeren Burgemeester en Wethouders dezer Stad, zullen de Nederduitsche Tooneelisten, onder Directie van J. W. VAN VELZEN, Opvolger van wijlen den Heer W. G. WEDDELOOPER, het genoegen hebben, alhier te geven,

(TOT SLUITING.)

Op Dingsdag den 12. *November* 1839:

DE NEVEN.

Oorspronkelijk Blijspel in vier Bedrijven.

Iets tot aanprijzing van hetzelve is overbodig, daar hetzelve te *Amsterdam*, alsmede door dit Gezelschap, verscheidene malen met de grootste toejuiching is ten Tooneele gevoerd.

GEVOLGD DOOR:

N°. [illegible]

OF

HET VERLOTE LANDGOED.

Blijspel in één Bedrijf, naar het Hoogduitsch, door W. HEMPEL.

Op Verzoek den Aanvang precies ten 7 ure.

PRIJZEN DER PLAATSEN:

Eerste Rang f 1,20. *Tweede Rang f* 0,70. *Derde Rang f* 0,50.

Men kan zich op den Eersten Rang voor Twaalf-tallen Kaartjes à 80 Cents Abonneren.

Heeren Officieren in Uniform Eerste Rang f 0,80.

Op den 2den en 3den Rang betalen de Militairen in Uniform de helft.

De Plaatsen kunnen aan den Schouwburg besproken worden van 's morgens 10 tot 's namiddags 2 ure, mits betalende 10 Cents extra voor iedere plaats.

*** Het Tooneelgezelschap onder Bestuur van C. P. VERPLANCKE, berigt het geëerd Publiek dat de LAATSTE VOORSTELLING zal plaats hebben *op Dingsdag den* 12 *November* 1839, en die bij alle de vorige zal uitmunten, zoo wel tot bewijs van dankbaarheid voor het talrijk bezoek, als tot aanbeveling bij het kunstlievend Publiek van *Breda* in het volgend jaar.

NIEUWE ACROBATISCHE EXERCITIEN,

waarin Mejufvrouw GRACES door schitterende dansen op het Koord zal uitmunten, en de Heer DUTREAU op zijn stijve IJzerdraad-Koord zijn bekende roem zal handhaven. Het Tooneel wordt gevolgd door de groote beroemde Ridder-Pantomime

GENOVEVA,

in 5 Bedrijven met 8 Tafereelen, versierd met Vliegwerken, Tweegevecht, Marschen, Triomphen en Balletten. Wordende eindelijk het Spectakel besloten met ACADEMISCHE STANDBEELDEN en GROEPEN, volgens Programma.

*** Een fatsoenlijk gehuwd PERSOON, voorzien van de vereischte bewijzen omtrent zijn gedrag, sinds zes jaren als BOEKHOUDER in eene BIERBROUWERIJ, en vroeger, ruim zestien jaren, bij verschillende Administratien werkzaam, door een onvoorzien Sterfgeval buiten betrekking zullende geraken, wenschte zich gaarne, op een billijk Salaris, tegen 1e Januarij aanstaande, in een of ander vak geplaatst te zien. Hierop reflecterende adressere men zich bij de Gebroeders ABRAHAMS, Boekhandelaars te *Middelburg*, onder de Lett. L. Brieven *franco*.

TE KOOP OF TE HUUR,

om dadelijk te aanvaarden.

Het oude LOGEMENT, genaamd *DE KROON*, staande en gelegen te *Rijsbergen*, 3 uren van *Breda*, te bevragen bij den Eigenaar P. J. LAMBRECHTS, aldaar woonachtig.

179ste KONINKLIJKE NEDERLANDSCHE LOTERIJ.

De Wed. F. B. HODLINGER VAN PIJPERS, alleen gekwalificeerde Kollectrice der Koninklijke Nederlandsche Loterij te *Breda*, heeft, ten Kantore van BROESE & COMP., verkrijgbaar gesteld, HEELE en GEDEELTEN van LOTEN in *Huur* en *Koop*, volgens onderstaande *Prijs-Courant.*

EERSTE KLASSE.

Waarvan de Trekking begint op Maandag 9. *December* 1839, *te 's Hage.*

HUUR. Eerste Klasse.		KOOP.	
Heel Lot	f 4,00.	Heel Lot	f 69,00.
Half Lot	- 2,00.	Half Lot	- 34,50.
Vijfde Lot	- 0,80.	Vijfde Lot	- 13,80.
Tiende Lot	- 0,40.	Tiende Lot	- 6,90.
		Twint. Lot	- 3,45.

Te BREDA, bij BROESE & COMP, Boekdrukkers en Boekverkoopers.